

ΤΟ ΝΑΥΑΓΙΟΝ ΤΗΣ ΑΛΚΗΣΤΙΔΟΣ.

Το ναυάγιον τῆς Γαλλικῆς φρεγάτας Μεδούσης καὶ τὰ φρικώδη αὐτοῦ ἐπακολουθήματα ἤδη περιεγράψαμεν*. κατὰ τὸν αὐτὸν σχεδὸν χρόνον ἐναυάγησε καὶ ἡ Ἀγγλικὴ ναὺς Ἀλκηστis, τὰ περὶ τῆς ὁποίας εὐχαρίστως ἐλόμεν τώρα ἐξιστορήσειν, καθὸ παρέχοντα κάλλιστον καὶ διδακτικώτατον παράδειγμα τῶν ἀγαθῶν ἀποτελεσμάτων, ὅσα προέρχονται ἀπὸ καλῶς διωργανισμένον πειθαρχικὸν σύστημα.

Πρῶτον τὸ 1816, κατὰ συνέπειαν τῶν δυσκολιῶν ὅσας τὸ ἐν Κίνα Βρετανικὸν ἐμπόριον ἀπῆντα ἐκ μέρους τῆς ἐξουσίας, ἀπεφάσισε τὸ Ἀγγλικὸν ὑπουργεῖον ν' ἀποστείλῃ πρεσβείαν ἑκτακτον εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ Πεκίνου. Τὴν 9ην Φεβρουαρίου, ὁ Λόρδος Amherst, μετὰ πολυαρίθμου θαλασσίας, ἐπέβη εἰς τὴν Ἀλκηστιν, φρεγάταν τεσσαράκοντα ἐξ κανονίων, διοικουμένην ὑπὸ τοῦ πλοιάρχου Μάξουελλ, ἥτις σύμπλουν εἶχε τὸ βρίκιον Αὔραν, καὶ ἐν ἀπὸ τὰ εἰς τὴν Ἰνδιάν ταξειδεύοντα μεγάλα ἐμπορικὰ, φέρον πολλὰ δῶρα πολύτιμα διὰ τὸν Αὐτοκράτορα τῆς Κίνας καὶ τοὺς ὑπουργοὺς αὐτοῦ.

Τίποτε λόγου ἄξιον δὲν συνέβη ἐπὶ τοῦ ἐκεῖσε πλοῦ. τὴν 9ην Αὐγούστου, ὁ πρέσβυς καὶ ἡ θαλασσία του ἀπέβησαν μετὰ πομπῆς εἰς τὴν ἐκδοδὸν τοῦ Λευκοῦ Ποταμοῦ, κατὰ τὸ βορειανατολικὸν παράλιον τῆς Κίνας· τὰ δὲ πλοῖα προσχώρησαν εἰς ἐξέτασιν τῶν αἰγιαλῶν τῆς Κινικῆς Ταρταρίας, Κορέας, καὶ τινων νήσων· ἔπειτα δὲ διεύθυναν τὸν δρόμον αὐτῶν εἰς τὴν Καντώνα, ὅθεν, ἀφοῦ πάλιν ἐπέβη ὁ Λόρδος Amherst καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ†, ἐξέπλευσαν διὰ τὴν Μανίλλαν, τὴν μητρόπολιν τῶν Φιλιππινῶν Νήσων, Ἰανουαρίου 29ην.

Τὴν 9ην Φεβρουαρίου, σωστὰ δώδεκα μῆνας μετὰ τὸν ἐξ Ἀγγλίας ἀπόπλουν, ἤρχισεν ἡ Ἀλκηστis τὸ ἐπ' οἴκου ταξειδίον· ἐνταῦθα χωρισθεῖσα ἐκ τῆς Αὔρας, ἥτις ἐπέμφθη μ' ἐπιστολὰς εἰς τὴν Ἰνδιάν.

Τὰ χαράγματα τῆς 18ης, ἀφοῦ προσεκτικῶς διέφυγον τοὺς βράχους καὶ τὰ ῥηχὰ, τὰ πλεονάζοντα εἰς τὸ πρὸς δυσμὰς τῶν Φιλιππινῶν νήσων Κινικὸν πέλαγος, ἐμβῆκαν οἱ ταξειδιῶταί μας εἰς τὸν διάπλουν τοῦ πορθμοῦ Γάσπαρ. Ἐξηκολούθουν δὲ τὸν εἰς τοὺς χάρτας σημειωμένον δρόμον, καὶ μετεχειρίζοντο πᾶσαν προφύλαξιν, τὴν ὁποίαν ἡ φρόνησις καὶ ἡ ναυτικὴ ἐμ-

πειρία τοὺς ὑπηγόρευον· ἀλλὰ περὶ τὰς ἑπτὰ ἡμισυ τὸ πρῶτ', ἐκτύπησεν ἡ ναὺς μετὰ πλείστης ὀρμῆς εἰς ἄθροισμά τι βεβυθισμένων βράχων, οἵτινες ἀνυψοῦντο σχεδὸν κατὰ κάθετον εἰς δεκαεπτὰ ὀργυιῶν ὕδωρ. Ὡς ἐκ θεικῆς προνοίας, τὸ πλοῖον ἔμεινε στερεὸν ἐπὶ τῶν βράχων· καθότι, ἂν ἡ βία τῆς συγκρούσεως εἶχεν ἀπωθήσειν αὐτὸ ἐκ τῆς πρώτης τοποθεσίας του, σχεδὸν πάραυτα ἔπρεπεν ἐξ ἀνάγκης νὰ καταποντισθῇ μετὰ τῶν πλειότερων ἀνθρώπων. Τὸ συμβεβηκὸς ὅμως ἦτον ὑπερβολῇ φοβερὸν· ἀλλὰ μᾶς λέγει ἓνας τῶν ἀξιωματικῶν, ὅτι, μ' ὅλον τὸν κίνδυνον τῆς θάλασσας τῶν, ἡ ἐλαχίστη σύγχυσις ἢ ἀταξία δὲν ἐφάνη μεταξὺ τοῦ πληρώματος, πάσης ἀναγκαίας διαταγῆς διδομένης τόσον ἀταράχως, καὶ ὑπακουομένης τόσον σταθερῶς, ὥς νὰ μὴν εἶχε συμβῇν τίποτε ἀσύνηδες.

Τὸ πλοῖον ἀπέιχε περὶ τὰ τρία ἡμισυ μίλια ἐκ τῆς ἀκατοικήτου καὶ ἐρήμου νήσου Πύλο Λεάτ, ἐφ' ἧς, μετὰ περισσὴν δυσκολίαν, ἀπέβη σῶως ὁ Λόρδος Ἀμερστ καὶ ἡ θαλασσία του μετὰ τινος ἐκ τοῦ πληρώματος. Ὁ δὲ πλοίαρχος Μάξουελλ καὶ οἱ λοιποὶ ἀξιωματικοὶ ἔμειναν ἐγγὺς τοῦ πλοίου, ὅθεν μετὰ πολὺν κόπον ἐπέτυχον νὰ λάβωσι μικρὰν ποσότητα ζωοτροφῶν καὶ πολεμοφοδίων, τὰ ὅποια ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν ἀνέβαινον εἰς τὴν ἐπιφάνειαν, παντὸς τοῦ πλοίου ὑποβρυχίου ὄντος ἐκτὸς τοῦ καταστρώματος.

Ἡ νῆσος εὐρέθη πανέρημος, μετὰ δάση καὶ μετὰ πυκνὰ χαμόκλαδα ἐσκεπασμένη. Εἰς τὸ ἐρημονήσιον τοῦτο, ἀρκετῶν ἡμερῶν πλοῦν ἀπέχοντες ἀπὸ τὸν ἐγγύτατον φιλικὸν λιμένα, ἐκτεθειμένοι, κατὰ πᾶσαν πιθανότητα, εἰς τὸ νὰ ὑποφέρωσι τὰς ὑπερβολὰς τῆς πείνης καὶ τῆς δίψης, ὑπὸ τὰς καυστηρὰς ἀκτῖνας τοῦ τροπικοῦ ἡλίου, ἦσαν σχεδὸν 250 Βρετανοί· μ' ὅλον τοῦτο, οὐδεὶς ἐφάνετο ἄθυμος ἢ ἀπηλπισμένος· τὰ δ' ἐπικρατοῦντα γενναῖα αἰσθήματα ἐνίσχυσεν ἡ διαγωγή τοῦ Λόρδου, ὁ ὁποῖος, τὴν ἐπαύριον τῆς ναυαγίας, ἅπαντας πέριξ αὐτοῦ προσκαλέσας, εὐχαρίστως ἔλαβε τὴν ἀναλογούσαν εἰς αὐτὸν μικρὰν ποσότητα ἐκ τοῦ διασωθέντος ὀλίγου ὕδατος, παράδειγμα δίδων οὕτω γαληνίου ὑπομονῆς καὶ ἱλαρᾶς προθυμίας νὰ συμμεθεῖν παντὸς ταισπωρήματος χωρὶς τὴν παραμικρὰν βαθμοῦ διάκρισιν.

Φυσικὰ, μ' ὅλον τοῦτο, ἕκαστος ἀνησύχει ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον κατὰ πᾶσαν στιγμὴν διὰ τὴν ἑλλειψιν ὕδατος· ἀλλ' ἔως τώρα εἰς μάτην εἶχον ζητήσιν αὐτὸ, ἐνῶ ἡ κατὰ τύχην ἀνακάλυψις ἀνθρωπίνου τινὸς σκελετοῦ ἐπέφερε τὴν τρομερὰν πίστιν, ὅτι αὐτομόν τι εἶχεν ἀπολεσθῆν ἀπὸ τὴν δίψαν. Εἰς τοιαύτας δὲ περιστάσεις, καὶ στοχαζόμενοι περιπλέον ὅτι αἱ λέμβοι δὲν ἐχώρουν οὔτε τὸ ἡμισυ τοῦ πληρώματος, ἔκαμαν ὁ πρέσβυς καὶ ὁ πλοίαρχος τὴν συνεσὴν ἀπόφασιν νὰ ἐκπλεύσῃ πάραυτα ὁ Λόρδος καὶ οἱ περὶ αὐτὸν διὰ τὴν νῆσον Ἰαύαν, ὅπου κατὰ συνέπειαν οὐρίου ἀνέμου καὶ δυνατοῦ ρέυματος ἤλπιζον νὰ φθάσωσιν εἰς τρεῖς ἢ τεσσαρὰς ἡμέρας· ἐπειδὴ δὲ τὰ πελάγη ἐκεῖνα βρῶνται ἀπὸ τοὺς θηριώδεις Μαλαίους πειρατὰς, συμπαρέλαβον καὶ στρατιώτας τι-

* Ἰδε Σελ. 117 τοῦ Τόμου τούτου.

† Τὴν πρεσβείαν ταύτην δὲν ὑπεδέχθη ἡ Κινικὴ αὐλὴ, τοῦ Λόρδου μὴ θελήσαντος νὰ ὑποκλινῇ εἰς τὴν προσφορὰν ταπεινωτικῶν τιμῶν, αἱ ὁποῖαι τὸν ἐφαίνοντο ὅτι ἤθελον ἐξ ὀλοκλήρου ματαιώσιν τὸν σκοπὸν τῆς ἀποστολῆς. Τὸ τέλος ὅμως τῆς πρεσβείας ἄριστα κατωρθώθη, καὶ τοι ἐμμέσως, διὰ τῆς διαγωγῆς καὶ ὀρθῆς κρίσεως τοῦ πλοιάρχου Μάξουελλ, ὅστις, ἀπέναντι τοῦ φοβερικοῦ καὶ τῆς ἀντιστάσεως τῶν ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ τῆς Καντῶνος μακρῶν κανονοστασιῶν, καὶ τοῦ μεγάλου στόλου τῶν πρὸς ἑμῶν ἐκεῖ προσορμισθέντων πολεμικῶν πλοίων, ἐπλευσεν ἐπὶ τῆς Ἀλκηστιδος εἰς τὴν Καντῶνα, ἀφοῦ ταχέως κατεσίγασε τὸ πῦρ ὅλων τῶν Σινῶν πολεμιστῶν, θαλασσιῶν τε καὶ χερσαίων.

νὰς πρὸς ὑπεράσπισιν. Πάντες οὗτοι, τὸν ἀριθμὸν τεσσαράκοντα ἑπτὰ, ἐπέβησαν εἰς δύο τὰς μεγαλητέρας λέμβους τῆς φρεγάτας, περὶ τὰς πέντε ἡμέρας μετὰ τὴν μεσημβρίαν, καὶ λαβόντες μέρος τῶν ζωοτροφῶν, ἐξέπλευσαν ἐν μέσῳ ἐγκαρδίῳ δεήσεων καὶ ἀγαθῶν εὐχῶν.

Ἦτο μέγα εὐτύχημα, ὥς θέλει φανῆν ἐκ τῆς ἀκολουθίας, ὅτι ὁ πρέσβυς τόσον ταχέως ἐξετέλεσε τὴν ἀποφασίν του· καθότι, μίαν ἡμέραν μόνον ἂν ἤργοπόρει, ἤθελε σχεδὸν βεβαίως πέσειν εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἀγρίων.

Οἱ ἐπὶ τῆς νήσου ἀφεθέντες, οἵτινες ἦσαν 200 ἄνδρες καὶ παῖδες καὶ μία γυνή, τίποτε δὲν προέβλεπον ἀρμόδιον νὰ τοὺς εὐφράνῃ· καθότι, διὰ τὴν ἐναντιότητα τοῦ ἀνέμου καὶ τοῦ ρεύματος, ἦτον ἀδύνατον νὰ τοὺς ἐλθῇ βοήθεια πρὶν δέκα ἢ δώδεκα ἡμερῶν τοῦλάχιστον. Ὁ δὲ πλοίαρχος, ἀφοῦ πάλιν ἐπεμψέ τινὰς εἰς ζήτησιν ὕδατος, μετέφερε τὰς σκηνὰς εἰς τὴν κορυφὴν λόφου τινοῦ, τοῦ ὁποῦ τὰ μικρὰ δένδρα καὶ χαμόκλαδα, ἀφθονοῦντα ἀπ' ὄφεις, σκορπίους, σκολοπένδρας, καὶ ἄλλα ἐρπετὰ, εἶχον καύσαντες προσελαίψειν. Ἐνταῦθα μετεκομίσθησαν ὅλαι αἱ ζωοτροφαί, ὑπὸ αὐστηρὰν φύλαξιν· ὀλίγοι δὲ τινες ἀφέθησαν ἐπὶ τοῦ ναυαγίου διὰ νὰ πιάνωσιν ὅ,τιδήποτε ἀνέβαινεν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν. Κατὰ τὸ λοιπὸν τῆς ἡμέρας, δεινῶς ἐταλαιπωροῦντο ἀπὸ τὴν συνεχῇ δίψῃ· ἀλλὰ περὶ τὸ μεσονύκτιον, μεγάλως ἐχαροποίησεν ἅπαντας ἡ εὐρεσίς πηγῆς, ἐκ τῆς ὁποίας ἀρκετὰ ἔπιεν ἕκαστος εἰς τὸ διάστημα τῶν ἑφ-εξῆς εἰκοσιτεσσάρων ὥρῶν. Τὴν πρωΐαν τῆς 20ης διέταξεν ὁ πλοίαρχος νὰ παραταχθῶσιν ἅπαντες· ἀφοῦ δ' ἐξήγησεν ὅτι, κατὰ τοὺς νόμους τοῦ Ναυτικοῦ, πᾶς ἕνας ἐξίσου ὑπέκειτο νὰ δώσῃ λόγον τῆς διαγωγῆς του, ὥς ἂν ἔπλεον, ἐδηλοποίησεν ὅτι, ἐνὸς ἑξῆ, ἤθελε φυλάξῃ τὴν πλέον αὐστηρὰν πειθαρχίαν, ἥτις τόσον ἀπαιτεῖτο διὰ τὸ εἶναι ὅλων.

Τὰ χαράγματα τῆς ἐπαύριον εὐρέθησαν οἱ ἐπὶ τοῦ ναυαγίου περικυκλωμένοι ἀπὸ στολίσκον Μαλαϊκῶν πρῶν, ἢ πλοιαρίων, γεμάτων ἀπὸ ἄνδρας ἐνόπλους. Οἱ πειραταὶ οὗτοι, ἐξ ὧν πολλοὶ καὶ ἀνδρωποράγαι, κοινῶς θεωροῦνται ὡς οἱ πλέον ἀνηλεεῖς καὶ ἀπάνθρωποι ἄγριοι τοῦ κόσμου. Οἱ Ἀγγλοι, ὅπλοι ὄντες, ἐπήδησαν πάραυτα εἰς τὸ ἀκάτιον, καὶ διευθύνθησαν εἰς τὴν ξηρὰν, ὅπου καὶ σῶσι ἔφθασαν, μολοντί γενναίως τοὺς ἐδίωξαν οἱ πειραταί· οὗτοι μετέπειτα ἐκυρίευσαν τὸ ναυάγιον, ἀπέβησαν δὲ καὶ εἰς ἓν ἄκρον τῆς νήσου ἀπέχον περὶ τὰ δύο μίλια. Τὰς πλέον δραστη-ρούς ἐτοιμασίας ἔκαμαν τώρα οἱ Ἀγγλοι ὥστε θερμῶς αὐτοὺς νὰ δεχθῶσιν· ἀλλὰ δώδεκα μόνον μάχαιραι εἶχον διασωθῆν, καὶ, μολοντί εὐρέθησαν τριάκοντα σχεδὸν τουφέκια μὲ τὰς αἰχμάς των, τὰ φυσέγγια δὲ συνεποσύντο εἰς μόνον ἑβδομήκοντα πέντε. Διαταγαὶ ὅμως ἐδόθησαν νὰ ἐτοιμασθῇ καθ' ἑκάστην ὅπως ἡδύνατο κάλλιστα· μικρὰ δὲ ξίφη, σμίλαι, καὶ ὀξέα ρόπαλα ταχέως ἀνεπλήρωσαν τὴν ἑλλειψιν τακτικῶν ὅπλων. Δένδρα προσέτι ἐκόπησαν ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ πλοιαρχοῦ, καὶ κυκλοειδὲς τι χαράκιμα κατεσκευάσθη περί-

τοῦ σταθμοῦ, διὰ τῆς συμπλοκῆς κλάδων μὲ πασσάλους, εἰς τὴν γῆν ἐμπηγμένους μεταξὺ τῶν πεπτωκότων δένδρων. Ἀφοῦ δὲ ἡσυχῶς παρήλθεν ἡ ἡμέρα, διηρέθησαν τὸ ἑσπέρας εἰς κλάσεις χωριστάς, εἰς μίαν τῶν ὁποίων παρεδόθη ἡ ἐπιστασία τῶν λέμβων· γενναιότατον πνεῦμα ἐνεψύχονεν ἅπαντας, ἀλλὰ μικρὸς φόβος ἐπεκράτει περὶ ἐφόδου τῶν ἀγρίων εἰς τὸ διάστημα τῆς νυκτός, καθότι ἐφαίνοντο παραπολὺ ἐνησχολημένοι εἰς τὴν λαφυραγωγίαν τοῦ ναυαγίου, καὶ δὲν εἶχον εὐκαιρίαν πρὸς ἄλλο τι.

Τὴν ἐπαύριον, παρατηρήσαντες ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν πειρατῶν εἶχεν ἐλαττωθῆν, ἀπεφάσισαν νὰ μετακυριεύσωσι τὸ ναυάγιον· ἀλλ' ὁ ἐχθρὸς, ἅμα ἶδε τὴν πλησίσιασιν τῶν λέμβων, ἀπεσύρθη, ἀφοῦ ἔβαλε πῦρ εἰς τὴν φρεγάταν, ἥτις ἐντὸς ὀλίγων λεπτῶν ἔγινε φανὸς ἐκ πρῶρας εἰς πρύμνην· ἐξηκολούθει δὲ καιομένη ὅλον τὸ ἡμερονύκτιον.

Πρωτὴ τὴν Κυριακὴν, ὑπῆγαν πάλιν εἰς τὸ ναυάγιον αἱ λέμβοι, εὐρήκαν δὲ πλεόντα εἰς τὴν ἐπιφάνειαν μερικά βαρέλια ἀπὸ ἄλευρον, ὡς καὶ τινὰ μὲ οἶνον καὶ ζύζον. Ἡ χαροποιὰ εἰδήσις αὕτη ἔφθασεν εἰς τὴν ξηρὰν καθ' αὐτὸ εἰς τὸ τέλος τῆς θείας λατρείας, ἥτις ἐτελέσθη εἰς τὴν κυριωτέραν σκηνήν. Εἰς τὸ διάστημα τῶν δύο ἀκολουθῶν ἡμερῶν, ἀνέλαβον καὶ ἄλλον οἶνον, ζύζον, καὶ ἄλευρον, ὡς καὶ πεντήκοντα λόγχας, δεκαοκτὼ τουφέκια, καὶ μικρὰν ποσότητα πολεμοδύων. Ἐν τῷ μεταξύ, οἱ ἐπὶ τῆς ξηρᾶς ἀφεθέντες κατεγίνοντο εἰς τὴν ὀχύρωσιν τοῦ στρατοπέδου· συγχρόνως δὲ ντόν φρέαρ ἀνακαλύψαντες εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ λόφου, εἶχον ἅπαντες ἀφθονίαν ὕδατος.

Ἐνωρὶς τὴν 26ην, ἐφάνησαν πάλιν δύο ἐνοπλοὶ πρῶαι, ῥυμουλκοῦσαι ἐν μονόξυλον ἐκάστη· ἐστάλθησαν δὲ κατ' αὐτῶν αἱ τρεῖς λέμβοι, τὰς ὁποίας ἰδόντες οἱ Μαλαῖοι ἀπέκοψαν εὐθὺς τὰ μονόξυλα, καὶ ἔκαμαν ὅλων τὰ πανία. Μία μόνον ἐκ τῶν τριῶν λέμβων ἡδυνήθη νὰ προσεγγίσῃ· εἰς ταύτην καὶ ἐκανοβοήθησαν, καὶ τὰ δόρατα καὶ τὰ βέλη των ἔρριψαν οἱ ἐχθροὶ πλην ἀνωφελῶς. Οἱ Ἀγγλοι, ἀφοῦ ἐπυροβόλησαν μὲ τὸ μόνον εἰς τὴν λέμβον τουφέκιον, ἀνέβησαν εἰς τὴν μίαν πρῶαν· ὅπου τριῶν ἢ τεσσάρων ἀπὸ τοὺς πειρατὰς ἤδη τουφεκισθέντων, ἐνὸς δὲ κάτω τιναχθέντος μὲ τὸ κοντάριον τοῦ τουφεκίου, πέντε ἄλλοι ἐπήδησαν εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ἐπνίγησαν, καὶ δύο ἠχηματώσθησαν, εἰς ἐκ τῶν ὁποίων ἦτο βαρέως πληγμένος. Οἱ Μαλαῖοι εἶχον λάβειν μέτρα ὥστε νὰ βυθισθῇ ἡ πρῶα των, καθότι ἀμέσως κατεποντίσθη. Τίποτε δὲν ἡδύνατο νὰ ὑπερβῇ τὴν ἀπονενομημένην τῶν ἀνθρώπων τοῦτων ἀγριότητα. Εἰς τουφεκισμένους, ἀλλ' ἔτι ζωντανούς, εἰς τὴν λέμβον μεταφερθεὶς ὑπὸ τῶν Ἀγγλῶν διὰ νὰ σωθῇ (καθότι τὸ ἰδιόν του πλοῖον κατεποντίζετο) μα-νιωδῶς ἤρπασε μάχαιραν πλησίον αὐτοῦ τυχοῦσαν, καὶ μετὰ δυσκολίας τὴν παρέδωκε· μετ' ὀλίγον ἐξέπνευσεν. Ἡ σύμπλος τῆς πρῶας ταύτης, πυροβολήσασα ὥσπερ πρὸς ἀποχαιρετισμὸν, ἐπλευσε περὶ τὸ βόρειον μέρος

τῆς νήσου, καὶ διέφυγεν. Οἱ δύο αἰχμάλωτοι, φερθέντες ἔπειτα εἰς τὴν ξηρὰν, ἐβάλλθησαν ὑπὸ φύλαξιν εἰς τὸ φρέαρ, ὅπου ἐδέθησαν αἱ πληγαὶ των, καὶ μ' ὅλην αὐτῶν τὴν ἀγριότητα ἔλαβον τὴν πλέον φιλάνθρωπον περίποιήσιν.

Μετ' οὐ πολὺ ἐφάνησαν δεκατέσσαρες πρόαι καὶ ἄλλα πλοῖα μικρότερα, τὰ ὅποια ἤραξαν ὑπὸ τὴν σκέπην μακρυνοῦ τινὸς ἀκρωτηρίου, ἐφ' οὗ πάμπολλοι καὶ ἀπέβησαν. Κατὰ πρῶτον ὑπέθεσαν οἱ Ἀγγλοι, ὅτι τὰ πλοῖα ταῦτα εἶχον σταλθῆν ἐκ τῆς Βαταυίας ὑπὸ τοῦ Λόρδου Ἀμερστ πρὸς βοήθειάν των, καὶ ἀξιωματικοὶ τινες ἐπομένως ἐκίνησαν πρὸς αὐτά· ἀλλ' ἡ συνέντευξις διέλυσε τὴν ἀπάτην, καθότι ἐξ αὐτῆς ἐβεβαιώθησαν, ὡς ἐπιτοπλεῖστον διὰ σημείων, ὅτι οἱ νεοφερμένοι ἦσαν κοινότης περιπλανωμένων, ἔργον ἔχουσα τὸ συνάγειν εἰδὸς τι φυκίου εἰς τὰς νήσους ἐκεῖνας εὐρισκομένου, καὶ πολυζητήτου εἰς τὴν Κίαν. Ἡ φιλικὴ ὁμως καὶ ὑποκλινὴς αὐτῶν διαγωγή παντάπασιν ἔγινεν ἀφαντος τὴν ἐπαύριον τὸ πρωῒ, ὅτε κατέλαβον τὴν ἀληθῆ θέσιν των Ἀγγλων ἀπὸ τὴν ἀνακάλυψιν τοῦ ναυαγίου, τὸ ὁποῖον καὶ ἀμέσως προέβησαν νὰ λαφυραγωγήσωσιν. Ἀλλὰ δὲν ἐκρίθη φρόνιμον νὰ ἐνοχλήσωσιν αὐτοὺς, καθότι ὀλίγον πλέον ἢμπορεῖ νὰ προμηθευθῇ ἐκεῖθεν λόγου ἄξιον.

Εἰς τὸ διάστημα τῆς ἡμέρας ταύτης μετεφέρθησαν αἱ λέμβοι, πρὸς περισσotέραν ἀσφάλειαν, εἰς γειτονικόν τινα μυχὸν, ὅπου προσφυλάττοντο ἀπὸ ἀνδρας ἐνόπλους, θέσιν ἔχοντας ὅπισθεν τῶν ὑπεράνω βράχων. Οἱ δὲ Μαλαῖοι, οἵτινες τὴν προτεραιάν ὀλόκληρον εἶχον διατρίψειν περὶ τὸ ναυάγιον, ἔλαβον τὴν πρωΐαν τοῦ Σαββάτου σημαντικὴν ἐνδυνάμωσιν διὰ τῆς ἀφίξεως ἄλλων δεκατεσσάρων προῦν. Ἐν τῇ μεταξὺ, τῶν Ἀγγλων ἡ θέσις καθ' ἡμέραν ἐχειροτέρευεν· αἱ ζωοτροφίαι των, μολονότι μετεχειρίζοντο τὴν μεγίστην οἰκονομίαν εἰς τὴν διανομήν, μὲ φοβερὰν ταχύτητα ἡλαττοῦντο· ἐπὶ τῆς νήσου δὲν εὕρισκον εἰμὴ ὀλίγα μόνον ὀστρεῖδια· ὁ δὲ καιρὸς εἶχεν ἤδη παρῆλθειν, καθ' ὃν ἔπρεπε νὰ τοὺς φθάσῃ βοήθεια ἐκ τῆς Ἰαύας. Ἐπεσκεύασαν ἄρα τὰς λέμβους, καὶ κατεσκευάσαν δυνατὴν σχεδίαν, ὥστε νὰ φύγωσιν εὐκολώτερον, χρειὰς τυχοῦσης. Ἀλλὰ μ' ὅλα τὰ περιστάτα δεινὰ ταῦτα, αἰσθημα εὐχαριστήσεως καὶ ἱλαρότητος ἐφαίνετο νὰ κυριεύῃ πάντα νοῦν, καὶ ἡ μεγίστη εὐταξία ἔτι ἐπεκρατοῦσε.

Τὸ ἐπὶ τοῦ λόφου στρατοπέδευμα βαθμηδὸν εἶχε κραταιωθῆν, ὥστε ἀρίστην ἄμυναν νὰ παρέχῃ κατὰ προσβολῆς τῶν ἀγρίων. Τὴν νύκτα βλεπόμενον μὲ τὸ φῶς τῶν πυρκαϊῶν, ἐφαίνετο παραδόξως ζωγραφικόν· αἱ καλύβαι τινῶν, εὐμορφα ἐκ κλάδων ἐσχηματισμέναι, ἐστεγασμέναι δὲ μὲ τὰ φύλλα τοῦ φοίνικος, καὶ διεισκοπισμέναι εἰς τοὺς πρόποδας τῶν ἄνωθεν τοῦ κύκλου μεγαλοπρεπῶν δένδρων· αἱ ἀγροικοὶ σκηναὶ ἄλλων· τὸ ἀξέριστον, ῥακῶδες τῶν ναυαγησάντων, μὲ μαχαίρας καὶ κοντάρια εἰς τὰς χεῖράς των, — ταῦτα πάντα καθίστανον ἀγριωπὸν καὶ ἀλλόκοτον τὸ μέρος, ὑπὲρ πᾶν, τὸ ὁποῖον εἰκόνισέ ποτε ἡ φαντασία, ληστρικὸν καταγώγιον.

Τὴν νύκτα τοῦ Σαββάτου ἔτι μᾶλλον ἐνδυναμωθέντες οἱ πειραταί, ἤρχισαν ἐπὶ τέλους νὰ λαμβάνωσιν ἀπειλητικὴν θέσιν. Τὰ χαράγματα τῆς Κυριακῆς προέβησαν μὲ τοὺς πλέον φρικῶδεις ὁλοθυγμούς, μετὰ εἴκοσι περίπου ἐκ τῶν μεγαλητέρων πλοίων των, σιμὰ εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ τῆς ἀποβάσεως τόπου· ἄλλη τις μοῖρα πλέον ὀλιγάριθμος ἀνέπλευσε περὶ τὸν αὐτὸν χρόνον εἰς τινα μυχὸν ὀπισθεν τῆς Βρετανικῆς τοποθεσίας· ἀλλὰ τὰ τολμηρὰ ταῦτα κινήματα δὲν ἦσαν εἰμὴ ἐπίδειξις. Καθ' ὅλην ὁμως τὴν ἡμέραν ἤρχοντο νῆοι ἐχθροὶ, ὥστε πρὸς τὸ ἑσπέρας, εἰς πεντήκοντα πλοῖα διαφόρου μεγέθους συμποσούμενοι, προσήγγισαν ἔτι μᾶλλον εἰς τὸν μυχὸν, μὲ θηριώδη καὶ ἀπειλητικὴν πρόσοψιν. Τὰ πάντα τῶντιν προεμήνουν ἔφοδον ἐντὸς ὀλίγου· τὸ ναυάγιον ἦτο σχεδὸν παρητημένον· καὶ οἱ ἄγριοι ἐφαίνοντο προσηλωμένους ἔχοντας τοὺς διαλογισμοὺς εἰς τὸ νὰ κυριεύσωσιν τὴν περιουσίαν, ἥτις ἐφαντάζοντο ὅτι εἶχε διασωθῆν ἐξ αὐτοῦ. Περὶ δυσμᾶς ἡλίου, τινὲς ἐκ τῶν Μαλαίων, τοὺς ὁποίους πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν εἶχον κατὰ λάθος ἐκλάβειν ἀντὶ φίλων, πλησιάσαντες ἔδωκαν εἰς τοὺς Ἀγγλους νὰ καταλάβωσιν ὅτι ἅπασα ἡ ἀποκλείουσα δύναμις, ἐκτὸς τῆς ἰδικῆς των συντροφίας, ἦσαν ἐχθρικώτατοι· καὶ ὅτι εἶχον ἀπόφασιν νὰ κάμωσι γενικὴν ἔφοδον, ἅμα ἐσκοτεινιάζεν· ἔπειτα δ' ἐπρότειναν ὅτι ἤθελεν εἶσθαι καλὸν νὰ ἀναβῇ μέρος ἐξ αὐτῶν ἐπὶ τοῦ λόφου, διὰ νὰ βοηθήσῃ καὶ νὰ συμμαχήσῃ μὲ τοὺς ὑπερασπιστάς του. Οἱ Ἀγγλοι φυσικὰ ἀπεποιήθησαν τὴν κακόβουλον ταύτην προσφοράν, οἱ δὲ Μαλαῖοι ὠπισθοδρόμησαν εἰς τὰ πλοῖά των, ὅθεν ἀμέσως ἐξῆλθεν ἀγρία πολεμικὴ κραυγὴ.

Ἀφοῦ ἐνύκτωσε, συνηθροίσθη ἅπασα ἡ Βρετανικὴ δύναμις ἐνοπλος, καὶ ὁ Πλοίαρχος Μάξουελλ ἀπέτεινε πρὸς τοὺς ἀξιωματικούς καὶ ναύτας λόγον ἐνθαρρυντικόν, εἰς ὃν πᾶς ἐπὶ τοῦ νησίου Βρετανὸς ἀπήντησε μὲ τρεῖς τρανοφώνους ἐπευφημήσεις·—ὅλοι τῶντιν ἐπεθύμουν νὰ γένῃ ἡ ἐπαπειλουμένη προσβολή· χίλια ἐξακόσια φυσέγγια, βαθμηδὸν ἐπισωρευθέντα, εἶχον διαμοιρασθῆν εἰς τὰς διαφόρους φυλακὰς· λόγος δὲ τὴν νύκτα ἐπίτηδες διασπαρεῖς ὅτι ὁ ἐχθρὸς ἐπλησίαζεν, εἰδείξε τὸ καλὸν τῆς ἐτοιμασίας ἀποτέλεσμα, καθότι ἅπαντες ὡς ἀστραπὴ ἔλαβον τὰς θέσεις των, καθεὶς δ' ἐπέστρεψε λυπημένος καὶ ἡγανακτημένος, ἐπειδὴ ἐκβῆκε ψευδὴς ἡ φήμη.

Τὴν αὐγὴν, παρετηρήθη ὅτι δέκα πλοῖα εἶχον προστεθῆν εἰς τὰς ἐχθρικὰς δυνάμεις· ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν ὑπερέβαινε τώρα ἑξακοσίους ἀνδρας· ἐξηκολούθουν δὲ καθ' ὅλην τὴν πρωΐαν στενωῶς ἔχοντας ἀποκλεισμένον, ὡς ἀρχήτερα, τὸ στρατόπεδον. Καθ' ὅραν ἡ γενικὴ ἀνησυχία ἤϋκανε διὰ τὴν ἀργοπορίαν τῆς ἐλπιζομένης συνδρομῆς. Ὁ μολονότι εὐρισκόμεθα εἰς περιστάσεις δεινὰς, λέγει ὁ τὸ ταξείδιον ἱστορήσας, αἵτινες μάλιστα κατὰ στιγμήν ἐχειροτέρευον, τὴν λιμοκτονίαν ἔχοντας κατὰ πρόσωπον ἡμᾶς χάσκουσιν ἐκ τοῦ ἐνὸς μέρους, καὶ χωρὶς ἐλπίδα ἐλεύσεως ἀπὸ τῶν ἀγρίων ἐκ

τοῦ ἄλλου· μ' ὅλον τοῦτο, οὐδόλως ἐφαίνοντο συμπτώματα μελαγχολίας ἢ ἀπελπισίας ζοφεῶς· τὰ πνεύματα ὧν ἦσαν εὐθυμα· ἐὰν δ' ἀρμόζῃ νὰ συνάξωμεν τὸ γενικὸν αἶσθημα ἐκ τῶν προσόψεων, ἐκ τοῦ τρόπου καὶ τῶν λόγων, εἰς πᾶν στήθος ἐφαίνετο στερεὰ ἡ ἀπόφασις νὰ ὁρμήσῃ κατὰ τῶν ἐχθρῶν, καὶ ἡ νὰ νικήσῃ, ἡ νὰ πείσῃ ὡς ἄνδρες, ὑπὲρ ἐλευθερίας μαχόμενοι.

Περὶ τὸ μεσημέριον, ἐνῷ ἦσαν ὑπὸ σκέψιν διάφορα σχέδια περὶ νυκτερινῆς ἐφόδου κατὰ τῶν πειρατῶν, ἐπροξένησε δυνατὴν αἰσθησιν ἡ ἀγγελία τοῦ ἐπὶ τῆς σκοπιᾶς ἀξιωματικοῦ, ὅτι πλοῖον ἐφαίνετο μακρότατα πρὸς νότον· νέφος σκοτεινὸν ἔκρυπεν αὐτὸ ὀλίγην ὥραν· ἀλλ' ἀφοῦ ὁ οὐρανὸς ἐκαθάρισε, πᾶσα ἀμφιβολία διεσκεδάσθη· τὸ πλοῖον διευθύνετο πρὸς τὴν νῆσον μὲ ὅλα τὰ πανία του. Παρευθὺς ἐξηπλώθη ἡ Βρετανικὴ σημαία εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ὑψηλοτάτου δένδρου· μετ' οὐ πολὺ δὲ κίνημά τι αἰφνίδιον μεταξὺ τῶν ἀγρίων ἔδειξεν ὅτι καὶ αὐτοὶ εἶχον ἰδεῖν τὸ μακρὰν ἔτι καράβιον. Τοῦτο παρατηρήσας ὁ πλοίαρχος, ἀπεφάσισεν ἀνευ δισταγμοῦ ἡ ἀργοπορίας νὰ γένῃ ὁμόχρονος ἐφοδος κατὰ τῆς ἀποκλειούσης δυνάμεως, καὶ παράτα ἔδωκε τὰς πρὸς τοῦτο διαταγὰς· οἱ πειραταὶ ὅμως, ἔτοιμοι ὄντες, ἔκαμαν πανία, ἅμα εἶδον τοὺς Ἀγγλοὺς ἐξερχομένους τοῦ λιμένος, καὶ μετ' οὐ πολὺ ἐγίναν ἀφαντοί.

Ἐπὶ τοῦ ἐλθόντος φιλικῷ πλοίου ἀνεχώρησαν, τέλος, οἱ Ἀγγλοὶ ἐκ τῆς ἐρημονήσου τὸ πρῶτ' ἡ 7ης Μαρτίου, μέιναντες ἐπὶ αὐτῆς δεκαεννέα ἡμέρας, κατὰ τὸ διάστημα τῶν ὁποίων, μολοντί ὑπέκειντο ἐκ διαδοχῆς εἰς τὴν ἐπιρροὴν καυστηροῦ ἡλίου καὶ ῥαγδαϊστάτων βροχῶν, οὐδεὶς ἡσθένησεν. Ἐφθασαν δὲ μετὰ δύο ἡμερῶν πλοῦν εἰς τὴν Βαταύαν, πρωτεύουσαν τῆς νήσου Ἰαύας, ὅπου ὁ Λόρδος Ἀμερστ καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ ἔλαβον τὴν πλείον εὐχάριστον συνέντευξιν μὲ τοὺς συμπατριώτας αὐτῶν, τοὺς τόσον ἐλεημόνως καὶ θαυμασίως διασωθέντας ὑπὸ τῆς Παντοδυνάμου Προνοίας.

Τὰς δύο ναυαγίας, τῆς Μεδοῦσης καὶ τῆς Ἀλκήστιδος, συγκρίνοντες, θέλομεν αἰσθανθῆν πόσον ἐξ ἐνὸς μέρους πάνθ' ἐκεῖνα τὰ ἐπόμενα τῆς ἀταξίας καὶ ἀναρχίας· πόσον δὲ μεγάλας ὠφελείας, ἐκ τοῦ ἄλλου, ἐπιφέρει ἡ τάξις καὶ ἡ πειθαρχία.

ΑΙ ΜΟΥΜΙΑΙ.

Εἰς τὸν αἰῶνά μας ἦτον ἐπιφυλαγμένον νὰ εἰσδύσῃ, ὡς οὐδεὶς ἄλλος, εἰς τὰ ἄδυστα τῆς ἀρχαιότητος. Περιπατοῦμεν εἰς τὰς δι' ἐξορύξεων ἀνοιχθείσας ἀγυῖας τῆς Ἡρακλείας καὶ τῆς Πομπηίουπόλεως, παρατηροῦμεν τὸν οἰκιστὴν βίον τῶν Ῥωμαίων, γνωρίζομεν ἕως καὶ αὐτό του τὸ μαγευτικόν. Ἡρευνήσαμεν τὰς πυράμδας, μετεφέραμεν τοὺς ὀβελίσκους εἰς τὴν Εὐρώπην, καὶ ἐλπίζομεν ἤδη ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς Ἑλλάδος νὰ συνάξωμεν καὶ νὰ διατηρήσωμεν τὰ κεκρυμμένα εἰσέτι ὑπὸ τὴν γῆν λείψανα τῆς ἀρχαιότητος.

Εἰς τὴν Αἴγυπτον δὲν ἠδύναντο νὰ εἰσδύσῃ ἐυκόλως οὐδ' αὐτὰ τὰ ἀρχαῖα ἔθνη. Οἱ κάτοικοί της, πε-

ριωρισμένοι εἰς μόνους ἑαυτοὺς, δὲν ἔβλεπον εὐχάριστως τοὺς ξένους εἰς τὴν πατρίδα των. Ἐντεῦθεν ἐγεννήθη ἡ πληθὺς τῶν μύθων περὶ τῆς Αἰγύπτου, οἱ ὅποιοι μόλις ἐξηγήθησαν κατὰ μέρος, ἀφοῦ, μετὰ τὴν κατάκτησιν τοῦ Ἀλεξάνδρου, βασιλεῖς Ἕλληνες ἐκάθισαν ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς Αἰγύπτου.

Οἱ Αἰγύπτιοι ἐδόξαζον τὴν μετεμψύχωσιν, πιστεύοντες ὅτι ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου ἐξερχομένη τοῦ σώματος ἐπανέρχεται εἰς αὐτὸ μετὰ παρέλευσιν πολλῶν αἰώνων. Ἐνόμιζον λοιπὸν ἱερὸν χρέος των νὰ διατηρήσωσιν ὅσον τὸ δυνατόν τῶν τῶν σώμα τοῦ ἀποθανόντος. Ἡ πρόληψις αὕτη ἐγέννησε τὴν ἰδέαν τῶν μουμιῶν· ἡ βαλσάμωσις ἡ ταρίχευσις τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος ἐγένετο κατὰ τὸν ἐξῆς τρόπον. Μὲ κατάλληλον ἐργαλεῖον ἐξήγετο διὰ τῆς ρινὸς ὁ ἐγκέφαλος, καὶ ἀντ' αὐτοῦ εἰσήγετο εἰς τὸ κρανίον βαλσαμικὸν μίγμα. Ἐπειτα ἀνετέμνετο τὸ σῶμα, ἐκαθαρίζοντο τὰ ἔντερα, ἐπλύνοντο μετὰ οἶνον φοινίκειον, καὶ μετετίθεντο πάλιν εἰς τὴν κοιλίαν, ἡ ὁποία παρεγμίζετο μὲ μυρωδικὰ, καὶ συνερράπτετο τὸ σῶμα ἐτίθετο ἐπομένως εἰς νίτρον, ἐν διαστήματι ἐβδομηκοντα ἡμερῶν· περιετυλίσσετο ἀκολουθῶς μὲ ζώνας ποτισμένας καλῶς μὲ κέδρινον πίσσαν, καὶ μὲ βαλσαμώδη ἔλαια. Τὸ πῶμα ἐτίθετο ἔπειτα εἰς νεκροθήκην, καὶ ἐπεβάλλετο σκέπη ἐκ βύσσου. Εἰς τοὺς Παρισίους δέλυσαν μίαν μοῦμιαν, αἱ ζῶναι καὶ τὰ τυλίγματα τῆς ὁποίας εἶχον ἐμβαδὸν 2800 τετραγωνικῶν ποδῶν. Ὑπῆρχεν ὁμοῦ καὶ ἄλλη εὐθηνότερα τῆς βαλσαμώσεως μέθοδος. Τὸ χρῶμα τῶν μουμιῶν εἶναι μελανοκόκκινον, τὸ πῶμα ξηρὸν καὶ σκληρὸν ὡς τὸ ξύλον, καὶ ἔχει ἐλαφρὰν ἀρωματικὴν μυρωδίαν.

Παράγεται δ' ἡ λέξις μοῦμια ἀπὸ τὸ Ἀραβικὸν μούμ, τὸ κηρίον, διότι ἐκ τῶν τρόπων τῆς ταριχεύσεως ἦτο καὶ ἡ κήρωσις, ἡ περίπλασις δηλαδὴ τοῦ κηροῦ. Οἱ Σπαρτιάται, ὡς μᾶς λέγει ὁ Πλούταρχος, ἐκήρωσαν τὸν ἀποθανόντα εἰς τὴν Αἴγυπτον Ἀγισίλαον, (ἦγον τὸν ἔκαμαν Μούμιαν), διὰ νὰ τὸν μετακομίσωσιν εἰς τὴν Σπάρτην.

ΕΠΙΡΡΟΗ ΤΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ ΑΙΤΙΩΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΙΣΘΗΤΙΚΟΤΗΤΑ.

Ἡ ΑΙΣΘΗΤΙΚΟΤΗΣ, μάλιστα τοῦ ἀνθρώπου, ὑπόκειται εἰς τὴν ἐπιρροὴν μυρίων αἰτιῶν· ἐμποροῦμεν δὲ νὰ συμπεριλάβωμεν αὐτάς εἰς δύο γενικὰς τάξεις, εἰς ἡθικά*, καὶ εἰς φυσικά, καὶ νὰ ὁμιλήσωμεν ὀλίγα περὶ ἐκάστης.

Αἱ φυσικαὶ αἰτίαι εἶναι

α'. Σύστασις τοῦ σώματος, ἡ χρᾶσις.

β'. Ὑγεία ἡ ἀρρώστια.

γ'. Ἡλικία.

δ'. Κατάστημα ἀτμοσφαιρικὸν, ἡ κλίμα.

Σύστασις τοῦ σώματος. Ἡ αἰσθητικότης.

* Περὶ τῆς τῶν Ἠθικῶν Αἰτιῶν ἐπιρροῆς ἴδε Σελ. 139 τοῦ παρόντος τόμου.